

Fagersta kommun
registrator@nvu.se

Rektor vid Brinellskolan
henrik.junno@nvu.se

Beslut

2017-06-02
Dnr 40-2016:202

Beslut

efter kvalitetsgranskning av yrkesprogrammens
ändamålsenlighet i Brinellskolan i Fagersta
kommun

2017-05-02

2 (15)

Dnr 40-2016:202

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av yrkesprogrammets ändamålsenlighet under våren 2017. Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma hur skolorna skapar helhet och sammanhang i utbildningen för eleverna på yrkesprogrammen utifrån de kunskaper som uttrycks i examensmålen. Granskningen fokuserar på lärares samverkan och på hur rektor bedriver sitt pedagogiska ledarskap för att skapa en sammanhållen utbildning för eleverna.

Granskningens två huvudfrågor är:

- Samverkar lärarna för att skapa balans mellan teori och praktik så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?
- Skapar rektor förutsättningar för samverkan mellan lärare på yrkesprogrammen, och mellan utbildningens olika delar, så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?

Granskningen omfattar 36 kommunala och fristående gymnasieskolor. På varje gymnasieskola har ett av följande program granskats:

- Barn- och fritidsprogrammet
- Bygg- och anläggningsprogrammet
- Vård- och omsorgsprogrammet

Granskningen av Fagersta kommun och Brinellskolan ingår i detta projekt. Brinellskolan besöktes den 18 och 19 april 2017. Ansvariga inspektörer har varit utredarna Karin Nilsson och Ulf Pantzare.

På Brinellskolan har Skolinspektionen granskat bygg- och anläggningsprogrammet.

I samband med besöket genomfördes intervjuer med rektorer, lärare, elever och APL-handledare (APL = arbetsplatsförlagt lärande). För att kunna bedöma rektors och lärares arbete med skapa helhet och sammanhang i utbildningen för eleverna på utvalt yrkesprogram har Skolinspektionen även begärt in ett antal dokument, bland annat dokument som visar på lärares samverkan och på vilket sätt den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen bidrar till helhet och sammanhang i elevernas lärande.

2017-05-02

3 (15)

Dnr 40-2016:202

I detta beslut redovisar Skolinspektionen iakttagelser, analyser och bedömningar. Beslutet ger också en beskrivning av de utvecklingsområden som framstått som mest centrala att prioritera i det lokala kvalitetsarbetet.

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de huvudmän och skolenheter som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden hos andra gymnasieskolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens kvalitetsgranskning visar att Brinellskolan i Fagersta kommun endast till viss del använder examensmålen som grund för planering av undervisningen. För att öka möjligheterna för eleverna att nå de kunskaper som de behöver tillägna sig i utbildningen bedömer Skolinspektionen att undervisningen behöver ha en tydligare utgångspunkt i examensmålen. Granskningen visar att det inte är tydligt för lärarna vilken betydelse examensmålen har i relation till kunskapskrav och centralt innehåll. Examensmålen blir därmed sällan styrande för hur undervisningen på bygg- och anläggningsprogrammet planeras och genomförs.

Skolinspektionen bedömer att skolan tydligare behöver knyta samman det lärande som sker på den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen med den skolförlagda. För att tydligare koppla samman de gymnasiegemensamma ämnena med det eleverna lär sig under sin APL behöver rektorn tillsammans med lärarna, enligt Skolinspektionens bedömning, utveckla urvalet av de kurser som läggs ut på APL och eventuellt även inkludera moment från de gymnasiegemensamma kurserna. Granskningen visar att eleverna och deras handledare inte tydligt vet vilka uppgifter och vilket lärande som förväntas ske på arbetsplatsen.

Vidare bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver skapa bättre förutsättningar för samarbete mellan yrkeslärare och lärare i gymnasiegemensamma ämnen. I granskningen framkommer att rektorn i låg grad uppmuntrar till samarbete mellan lärarna i gymnasiegemensamma ämnen och lärarna i yrkesämnena. Skolan består av två skolenheter med cirka 500 meter mellan byggnaderna, vilket försvårar samarbetet mellan lärarna. Rektorn behöver skapa organisatoriska förutsättningar för samarbete, exempelvis genom att skapa forum för gemensamma diskussioner, liksom att se till att förläggning av kurser möjliggör samarbete mellan lärarna i syfte att ge eleverna helhet och sammanhang i sin utbildning.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden:

- Rektorn behöver säkerställa att lärarna i sitt arbete med planering och genomförande av undervisningen i högre grad utgår från examensmålen.
- Rektorn behöver se till att det arbetsplatsförlagda lärandet i högre grad knyts samman med den skolförlagda delen. I det ingår att elever och handledare får en klar bild av vilket lärande som förväntas ske i samband med APL. Rektorn behöver även se till att APL-handledarna får god kunskap om sitt uppdrag, exempelvis genom att se till att handledarna genomför handledarutbildning, så att de kan bli ett gott stöd under elevernas arbetsplatsförlagda lärande.
- Rektorn behöver ge bättre förutsättningar för samverkan mellan lärare i yrkesämnena och lärare i gymnasiegemensamma ämnen genom att exempelvis organisera gemensamma forum för gemensam planering och diskussioner kring hur eleverna kan ges större helhet och sammanhang i sin utbildning.

Beskrivning av huvudman och besökta skolenhet

Brinellskolan drivs av Norra Västmanlands utbildningsförbund (NVU), där kommunerna Fagersta, Norberg och Skinnskatteberg ingår, och är beläget i Fagersta kommun. Vid skolan finns barn- och fritidsprogrammet, bygg- och anläggningsprogrammet, ekonomiprogrammet, el- och energiprogrammet, fordonsprogrammet, industriprogrammet, introduktionsprogrammet språkintröduktion, naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet, teknikprogrammet samt vård- och omsorgsprogrammet. Skolan har totalt cirka 700 elever. Bygg- och anläggningsprogrammet hade vid granskningstillfället cirka 60 elever. Skolan är uppdelad på två skolenheter Brinellskolan 1 och Brinellskolan 2 som leds av varsin rektor. På Brinellskolan 1 ansvarar rektorn för programmen barn- och fritidsprogrammet, el- och energiprogrammet, industriprogrammet, naturvetenskapsprogrammet, teknikprogrammet samt vård- och omsorgsprogrammet. På Brinellskolan 2 ansvarar rektorn för bygg- och anläggningsprogrammet, ekonomiprogrammet, fordonsprogrammet, introduktionsprogrammen, samhällsvetenskapsprogrammet samt gymnasiesärskolan.

2017-05-02

5 (15)

Dnr 40-2016:202

Lärarna på bygg- och anläggningsprogrammet är organiserade programlagsvis där undervisade lärare utgör ett lag. I arbetslaget ingår sex yrkeslärare. Utöver programlagen finns ämneslag. Arbetslagen sitter i två olika byggnader med cirka 500 meters avstånd.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redogör Skolinspektionen mer utförligt för sina bedömningar kring frågeställningarna.

1. Samverkar lärarna för att skapa balans mellan teori och praktik så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?

Enligt 16 kap. 6 § skollagen (2010:800) ska det för varje nationellt program finnas examensmål som innehåller mål för programmet. Av förarbetena (prop. 2008/09:199 s. 117 f.) framkommer att examensmålen ska ligga till grund för planeringen av utbildningen och undervisningen från elevens första dag på programmet. Det framkommer också att examensmålen ska styra utbildningen och gymnasiearbetets utformning och innehåll. Av 1 § förordning (2010:14) om examensmål för gymnasieskolans nationella program framgår bland annat att examensmålen gäller utöver de gemensamma kunskapsmål för gymnasieskolans nationella program som anges i läroplanen för gymnasieskolan.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy 11) föreskriver i kapitel 2.1 bland annat att läraren ska:

- i undervisningen skapa en balans mellan teoretiska och praktiska kunskaper som främjar elevernas lärande,
- samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen,
- organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjlighet att arbeta ämnesövergripande.

1.1 Ger samarbetet mellan lärare i yrkesämnena och gymnasiegemensamma ämnen eleverna möjlighet till en upplevelse av helhet och sammanhang i sin utbildning?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att samarbetet mellan lärare i yrkesämnena och lärare i gymnasiegemensamma ämnen fungerar väl i vissa delar, men att det kan för-

2017-05-02

6 (15)

Dnr 40-2016:202

bättras. Granskningen visar att undervisningen behöver ha en tydligare utgångspunkt i examensmålen, vilket skulle ge eleverna större möjlighet att uppleva helhet och sammanhang i sin utbildning. Granskningen visar att lärarna i gymnasiegemensamma ämnen inte utgår från examensmålen i sin undervisning på ett för eleverna tydligt sätt. För att eleverna ska få större möjlighet att uppfatta hur de gymnasiegemensamma ämnen är kopplade till deras framtid som yrkesmän- niskor och medborgare, behöver lärarna i större utsträckning planera och genomföra undervisningen utifrån examensmålen. Skolinspektionen bedömer vidare att samverkan mellan lärare i yrkesämnena och lärare gymnasiegemensamma ämnen behöver förbättras. Granskningen visar att det inte förekommer något samarbetet mellan lärarna i de gymnasiegemensamma ämnen och lärarna i yrkesämnena. För att eleverna ska ges större möjlighet till helhet och sammanhang i sin utbildning behöver rektorn se till att lärarna ges förutsättningar till att i större utsträckning samarbeta genom att utveckla ämnesövergripande arbeten eller andra former av ämnessamverkan.

Planering och genomförande av undervisningen utgår i för låg grad utifrån examensmålen

Lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena uppger i intervju att de aldrig har informerat eleverna om de examensmål som gäller för byggprogrammet. De uppger att det är läroplansmålen och kunskapskraven som ligger till grund för deras undervisning och att de förutsätter att lärarna i yrkesämnena informerar eleverna om examensmålen.

Lärarna i yrkesämnena berättar att de försöker "väva in examensmålen" så att eleverna ska få ett sammanhang, dels i början på elevernas utbildning, men även inför en ny kurs eller nytt moment. De uppger vidare att de kanske inte alltid varit så tydliga med i sin presentation att det är just examensmålen eleven jobbar med. Lärarna i yrkesämnena uppger vidare att det är viktigt att lärarna förklarar för eleverna vad branschen kräver, och vad som förväntas av dem i deras kommande yrkesroll. Det viktiga är "att eleverna lär sig allt från grunden och att få dem anställningsbara".

De intervjuade eleverna uppger att de inte känner till examensmålen för bygg- och anläggningsprogrammet och att lärarna inte heller har pratat om dem, det är främst läroplansmålen och kunskapskraven som ligger till grund för deras undervisning. Eleverna uppger dock att det är viktigt att kunna matematik när de exempelvis ska gjuta en plattform eller göra liknade uppgifter som kräver olika matematiska beräkningar.

2017-05-02

7 (15)

Dnr 40-2016:202

Rektorn uppger att lärarna på bygg- och anläggningsprogrammet diskuterar examensmålen i samband med att de samtalar om skolans måluppfyllelse. Rektorn uppger vidare att skolan måste bli tydligare med att visa examensmålen, och att detta är ett av skolans utvecklingsområden.

Samarbetet mellan lärare i yrkesämnena och lärare i gymnasiegemensamma ämnen behöver förbättras.

Såväl lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena som lärarna i yrkesämnena uppger i intervjuer att det inte förekommer något organiserat samarbete mellan lärare i gymnasiegemensamma ämnen och lärare i yrkesämnena.

Lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena uppger vidare att de inte vet vilka yrkeslärare som undervisar på bygg- och anläggningsprogrammet. Det är heller inte tydligt för dem vilka yrkeskurser eleverna på bygg- och anläggningsprogrammet läser. En annan lärare i de gymnasiegemensamma ämnena uppger att hen inte heller vet vilka alla lärarna som undervisar i yrkesämnena är, utan har endast kommit i kontakt med yrkeslärarna i samband med elevernas utvecklingssamtal.

Lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena uppger att rektorn inte har uppmuntrat till något samarbete och att det inte är prioriterat från rektorn. Skulle lärarna vilja arbeta ämnesövergripande måste det ske på deras initiativ. Lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena uppger vidare att det vore önskvärt att de skulle finnas mer samverkan mellan lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena och lärare i yrkesämnena, för att eleverna skulle få mer helhet i sin undervisning. Att det inte förekommer något samarbete mellan lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena och lärarna i yrkesämnena, och att lärarna heller inte besöker varandras lektioner bekräftas av eleverna och rektorn.

Lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena berättar att de aldrig har besökt varandras lektioner. Lärarna i yrkesämnena uppger dock att de vid något enstaka tillfälle besökt eleverna i de gymnasiegemensamma ämnena och då har det främst handlat om att betrakta en elev i en annan miljö snarare än kollegialt lärande. Syftet med besöken har främst handlat om ordningsfrågor menar de.

Ämnesövergripande och ämnesintegrerat arbete

I intervju med rektorn och lärarna i yrkesämnena, samt i det material som Skolinspektionen tagit del av, framkommer att det inte sker något ämnesövergrip-

2017-05-02

8 (15)

Dnr 40-2016:202

pande arbete eller andra gemensamma projekt mellan yrkesämnena och gymnasiegemensamma ämnena. Detta bekräftas i såväl intervjuer med lärare i gymnasiegemensamma ämnena som i intervjuer med elever.

När det gäller ämnesövergripande arbete uppger rektorn att det inte blivit av i någon större utsträckning under detta läsår, och att även detta är något som skolan bör utveckla. När det gäller arbetet att använda sig av infärgning, det vill säga när stoff och moment från ett ämne används som illustration och arbetsmaterial i ett annat ämne. Endast läraren i idrott och hälsa kan ge ett exempel där eleverna på idrottslektionen arbetat med ergonomi då de undervisar och presenterar exempel på hur de ska lyfta rätt utifrån ett ergonomiskt perspektiv. Några fler exempel kan de inte erinra sig och det har heller inte förts några sådana diskussioner att de skulle arbeta mer ämnesövergripande, enligt lärarna.

1.2 Ges eleverna möjlighet till helhet och sammanhang i sin utbildning genom att APL och den skolförlagda utbildningen ömsesidigt bidrar till att utveckla de kunskaper som framgår av examensmålen?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med att ge eleverna helhet och sammanhang genom samverkan mellan APL och den skolförlagda utbildningen behöver utvecklas.

Granskningen visar att skolan saknar tydliga rutiner för hur den skolförlagda utbildningen och APL-verksamheten ömsesidigt ska bidra till elevernas lärande. Alla elever får exempelvis inte alltid besök av lärarna ute på sina APL-platser. För att ytterligare förbättra elevernas upplevelse av helhet och sammanhang gör Skolinspektionen bedömningen att rektorn och lärarna bör reflektera över vilka kursmoment som planeras för elevernas APL genom att exempelvis överväga att låta kursmoment från de gymnasiegemensamma ämnena ingå.

Vidare bedömer Skolinspektionen att elevernas APL-uppgifter behöver förtydligas, då det inte är helt tydligt vad eleverna ska lära sig under sin APL och vilka kursmoment som ingår.

Organisation av APL

På Brinellskolan är elevernas APL i årskurs 2 förlagd till två dagar i veckan under fem veckor. I årskurs 3 är elevernas APL förlagd till tre dagar i veckan under hela läsåret. Detta framkommer i de dokument som Skolinspektionen tagit

2017-05-02

9 (15)

Dnr 40-2016:202

del av samt i intervjuer med samtliga intervjugrupper. Rektorn och lärare uppger att skolan tidigare hade längre APL – perioder, då med hela veckor, och att de genomfört denna förändring för några år sedan. Enligt rektorn är anledningen till denna förändring att det har blivit svårare att hitta lämpliga APL-platser. Det har tidigare funnits fler och större firmor på orten som kunde ta emot elever från både årskurs 2 och årskurs 3 samtidigt. I dag är det lite andra förutsättningar, det är i huvudsak små firmor som kan ta emot elever, varför denna förändring har skett.

Rektorn uppger att elevernas APL organiseras av de APL-ansvariga som finns på skolan. I deras uppdrag ingår förutom förberedelse och planering även besök på elevernas arbetsplatser.

"Huset"

Rektorn och lärare i yrkesämnena uppger i intervju att om eleven av någon anledning uteblivit från sin APL, det kan exempelvis vara att eleven blivit tillfälligt sjuk eller att eleven av någon annan orsak har kortare frånvaro, då har skolan en "back up" som de benämner "huset". "Huset" är en närliggande byggnad/fastighet där eleverna har möjlighet att träna på olika färdigheter som förekommer inom husbyggnad. Där har eleverna möjlighet att utföra allt som ingår i att bygga och renovera ett hus såsom VVS, dränering, fönstermontering, renovering, målning och tapetsering, med mera. Eleverna får möjlighet att möta olika kompetenser inom byggbranschen och lärarna får även vidareutbildning eftersom de hela tiden köper in olika kompetenser som instruerar elever och lärare.

Endast yrkeskurser läggs ut på APL

I de dokument som Skolinspektionen tagit del av framkommer att endast yrkeskurser läggs ut på APL, vilket också bekräftas i intervjuer med lärarna och rektorn. Det har enligt lärarna och rektorn aldrig förekommit några diskussioner om att lägga ut moment från de gymnasiegemensamma ämnena. Enligt rektorn har det av tradition aldrig lagts ut moment från de gymnasiegemensamma ämnena på APL.

Inför granskningen har Skolinspektionen tagit del av olika typer av underlag som berör APL. Eleverna har en tidrapport som de ska fylla i, samt en bedömningsmatris. Där framgår att handledaren förväntas gå igenom bedömningsmatrisen tillsammans med eleven. Kriterierna handlar bland annat om elevens kvalitet på genomfört arbete, företagsamhet och initiativförmåga, samarbetsförmåga och kommunikation, problemlösning, samt lärande. De intervjuade ele-

2017-05-02

10 (15)

Dnr 40-2016:202

verna uppger att de uppgifter de ska genomföra på APL sker utifrån en "checklista" där de fortlöpande ska anteckna vilka moment de utfört under sin arbetsplatsförlagda tid. Några ytterligare uppgifter från skolan har inte elevernas med sig på sin APL, utan de följer handledaren ute på arbetsplatsen. Detta bekräftas av APL-handledarna och av lärarna i yrkesämnena. Skolinspektionen har även genomfört intervjuer med en handledare. Hen uppger att det inte är tydligt vilka kurser eleverna genomför på sina arbetsplatsförlagda del och har heller inte så stor inblick i exempelvis de aktuella examensmålen.

Uppföljning av elevernas APL

Lärarna i yrkesämnena och APL handledaren uppger att elevernas lärande på APL-platsen följs upp av lärarna i yrkesämnena utifrån den bedömningsmatris som eleven har haft med sig under APL-perioden. Enligt lärarna i yrkesämnena, den APL-ansvarige handledaren, och eleverna får inte alla elever besök av de APL-ansvariga lärarna. Såväl elever som den APL-ansvariga läraren uppger att lärarna inte alltid hinner med att besöka eleverna. Enligt lärarna i yrkesämnena är det brist på tid och långa avstånd till elevernas arbetsplatser hindrar lärarna från att besöka eleverna på deras APL-platser. Några av eleverna uppger att de inte fått besök alls under de senaste APL-perioderna. Eleverna berättar att lärarna i yrkesämnena vanligtvis brukar ringa till arbetsplatsen två gånger i månaden för att förhöra sig om hur det går för eleverna.

Skolan bjuder in företrädare för arbetslivet

Rektorn och APL handledare uppger att skolan bjuder in föreläsare från arbetslivet, exempelvis representanter från BYN (Byggnadsindustrins yrkesnämnd). Även olika företrädare från branschen är ofta på skolan och har olika föreläsningar.

Skapar rektor förutsättningar för samverkan mellan lärare på yrkesprogrammen och mellan utbildningens olika delar så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?

Enligt 2 kap. 9 § skollagen (2010:800) ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. I 2 kap. 10 § skollagen framgår att rektor beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 648) framkommer att [rektors] besluten kan röra exempelvis personalens ansvarsområden, schemaläggning eller barnens och elevernas fördel-

2017-05-02

11 (15)

Dnr 40-2016:202

ning på klasser eller grupper. Av läroplanen för gymnasieskolan (Lgy 11) framgår att rektor som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att:

- samverkan mellan lärare i olika kurser kommer till stånd så att eleverna får ett sammanhang i sina studier,
- skolans arbete med kunskapsområden, där flera ämnen ska bidra och samordnas så att de utgör en helhet för eleven.

2.1 Säkerställer rektor att innehållsliga och kulturella förutsättningar stödjer en sammanhållen utbildning?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorns arbete med att säkerställa att innehållsliga och kulturella förutsättningar stödjer en sammanhållen utbildning behöver utvecklas. Granskningen visar att rektorn behöver ge lärarna förutsättningar för samarbete mellan lärare i de gymnasiegemensamma ämnen och lärare i yrkesämnen genom att tydligt prioritera ett sådant samarbete.

Vidare bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver säkerställa att handledarna har kunskap om skolans författningar och sitt uppdrag som en del av elevernas utbildning. Granskningen visar att endast ett fåtal handledare genomgått handledarutbildning. För att eleverna ska få en känsla av helhet och sammanhang i sin utbildning behöver rektorn göra ytterligare ansträngningar för att samtliga handledarna ska få nödvändig kunskap och därmed kunna erbjuda eleverna det stöd som de behöver.

Rektorn behöver uppmuntra samarbete i högre grad

Rektorn uppger i intervju att han ser det som ett prioriterat utvecklingsområde att skapa bättre förutsättningar för samarbete mellan lärarna, vilket också bekräftas av lärarna. I det arbetet ingår bland annat att skapa förutsättningar för att främja samarbete mellan lärarna. Lärarna i gymnasiegemensamma ämnen uppger i intervju att de har pratat om att de upplever att rektorn tycker att samarbete lärare emellan är något som ska prioriteras framöver. Detta bekräftas även i intervju med lärare i yrkesämnen.

Samtliga intervjugrupper uppger att det främst är praktiska förutsättningar som utgör ett hinder för samverkan mellan olika ämnen. Enligt rektorn är det exempelvis arbetslagens sammansättning och avståndet mellan skolenheterna som påverkar lärarnas möjligheter till samarbete.

2017-05-02

12 (15)

Dnr 40-2016:202

Kunskapssyn och värdegrund

Såväl lärarna i gymnasiegemensamma ämnen som lärarna i yrkesämnena uppger att de vanligtvis pratar med eleverna om vad de behöver utveckla för förmågor. Lärarna ger exempel som att de pratar med eleverna om hur språkbruket kan vara på olika arbetsplatser. Lärarna i yrkesämnena berättar att de samtalar med eleverna om olika yrkesidentiteter, och att det kan vara ett visst språkbruk, en viss jargong, på byggarbetsplatserna. Lärarna har då tagit upp det i klassen och pratat med eleverna om etik och värderingar.

Lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena uppger vidare att det är en viss "jargong" bland eleverna som går på bygg- och anläggningsprogrammet där det lätt kan bli lätt könsmässigt nedsättande uttryck. Läraren i idrott och hälsa berättar att om det skulle förekomma könsmässigt nedsättande uttryck eller uttryck som exempelvis "tjejkast" på idrottslektionerna reagerar de och tar tag i det direkt.

Såväl lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena som lärarna i yrkesämnena uppger att de ser sina ämnen som viktiga för eleverna i deras framtida yrkesroll och att eleverna utvecklas till goda samhällsmedborgare. De ger exempel i ämnet historia då de beskriver att det är viktigt att eleverna känner till hur man byggde förr i tiden. Läraren i matematik nämner att det är viktigt för eleverna att de har matematiska kunskaper när de exempelvis ska beräkna kostnader i olika projekt, kunna räkna ut vinklar med mera. De beskriver dock att det ibland kan vara svårt att motivera eleverna att de ska läsa ämnen som historia och religion, vilket bekräftas av lärarna i yrkesämnena. Även lärarna i yrkesämnena uppger att de ser vikten av att eleverna läser gymnasiegemensamma ämnen för deras framtida yrke.

Eleverna uppger att de ser vikten av att de läser gymnasiegemensamma ämnen i såväl matematik som engelska och svenska. "Det är viktigt att kunna matematik i vårt kommande yrke där det är mycket som man ska räkna ut exempelvis, vinklar, kvadratmeter och så vidare.

Handledarutbildning

I intervju med rektorn och i inskickade dokument Skolinspektionen tagit del av framkommer att skolan erbjuder handledarna att delta i Skolverkets webbaserade handledarutbildning, men att intresset hos handledarna har varit svagt. Enligt APL-ansvariga lärare upplever de det svårt att få handledare att komma till skolan för information och utbildning såsom frukostmöten, programråds-/branchrådsmöten och handledarutbildning. APL-ansvariga uppger att det

2017-05-02

13 (15)

Dnr 40-2016:202

endast är ett fåtal handledare som kommer på möten och som går handledarutbildning. Detta bekräftas även av den APL-handledare som Skolinspektionen intervjuat i samband med granskningsbesöket. Den intervjuade APL-handledaren menar att de inte känner till vilka kurser eller moment som eleverna genomför som APL och att de inte har så stor inblick i exempelvis examensmålen. Den APL-handledare Skolinspektionen intervjuat uppger att han inte har gått någon handledarutbildning. Rektorn uppger att det vore önskvärt om fler handledare skulle genomföra utbildningen.

2.2 Ger organisation och ledarskap förutsättningar för lärare att samverka i syfte att skapa helhet och sammanhang i utbildningen för eleverna?

Skolinspektionen bedömer att rektorns arbete med att organisera och leda lärarnas arbete behöver utvecklas i syfte att skapa större möjligheter för samarbete mellan lärare i de gymnasiegemensamma ämnen och lärare i yrkesämnena. Granskningen visar att skolan saknar struktur och rutiner som stödjer samverkan mellan lärare i de gymnasiegemensamma ämnen och lärare i yrkesämnena. I detta arbete ligger att exempelvis att skapa gemensamma mötestider. Detta för att yrkeslärare och lärare i gymnasiegemensamma ämnen ska ges möjligheter till diskussion och planering av samverkan i syfte att bidra till helhet och sammanhang för eleverna.

Forum för samverkan

Lärarna och rektorn uppger att de forum som idag finns för diskussioner kring samverkan är på programslagstiden som de har en gång i veckan. Arbetslagen har möten varannan vecka där lärarna diskuterar olika pedagogiska frågor. Lärarna i gymnasiegemensamma ämnen uppger vidare att det utöver ovanstående mötestider inte förekommer några andra formella eller informella möten, där de kan samarbeta med varandra, vilket bekräftas av lärarna i yrkesämnena.

Arbetslagens organisation

Enligt rektorn är lärarna på bygg- och anläggningsprogrammet organiserade programlagsvis där undervisade lärare på byggprogrammet utgör ett lag. I arbetslaget ingår sex yrkeslärare som undervisar på byggprogrammet. De övriga arbetslagen på skolan sitter ämnesvis. Arbetslagen sitter i två olika byggnader med cirka 500 meters avstånd.

Rektorn uppger i intervju att undervisningen på Brinellskolan bedrivs i två byggnader, Brinellskolan 1 och Brinellskolan 2, även kallad "Olympen". På Brinellskolan 1 sker all undervisning i de gymnasiegemensamma ämnena. På Olympen sker all undervisning i yrkesämnena, såväl praktiska som teoretiska moment. Av-

2017-05-02

14 (15)

Dnr 40-2016:202

ståndet mellan verksamheterna är cirka 500 meter. Vidare uppger rektorn att tidigare år har det varit undervisning på Olympen i såväl yrkesämnena som i de gymnasiegemensamma ämnena. Sedan 2015 har delar av lokalerna i Olympen hyrts ut, vilket fått till följd att de inte har tillgång till de utrymmen som skolan har haft tidigare. Enligt rektorn har bristen på lokaler försvårat samarbetet mellan lärarna, omsättning av lärare har bidragit till bristen på kontinuitet i verksamheten och att förstärka den rådande kulturen av uppdelning i ämnen och program. Rektorn uppger vidare att från och med höstterminen 2017 kommer de att få tillbaka de lokaler som tidigare varit uthyrda. Rektorn uppger att han har en ambition och förhoppning inför läsåret 2017/2018 att förändra lärarnas placering när de får tillbaka de lokaler som ligger i samma byggnad för att på så sätt åstadkomma mer naturliga samarbetsytor inom arbetslagen.

Enligt lärarna innebär avståndet mellan skolenheterna att det blir svårt att träffas och samverka. Enligt yrkeslärarna hade de mer samarbete förut då de hade tillgång till samma lokaler.

Brist på tid och möjlighet att träffas upplevs av lärarna vara största hindren för samverkan

Lärarna i gymnasiegemensamma ämnen uppger att det behövs mer tid för samarbete. Enligt lärarna skulle de behöva ha ett forum där samtliga lärare som undervisar på bygg- och anläggningsprogrammet skulle kunna träffas, få inblick i varandra verksamheter och diskutera möjliga samarbeten tillsammans.

De uppger att det faktum att arbetslagen inte sitter i samma byggnad, försvårar samarbetet, det tar helt enkelt för lång tid till att förflytta sig mellan skolenheterna. I intervjun med lärarna framkommer att de gärna ser att rektorn ger tydligare förutsättningar kring samarbete för att samverkan lärare emellan ska utvecklas. Även rektorn uppger att det finns ett behov av mer samarbete på skolan och mer tid för gemensamma samtal.

Lärarna i gymnasiegemensamma ämnen berättar att en annan försvårande faktor är att de undervisar elever från flera program i samma klassrum. Enligt lärarna får detta till följd att det är svårare att kunna planera och genomföra undervisning utifrån examensmålen. Detta uppger både lärare i yrkesämnena och lärare i gymnasiegemensamma ämnen som en av anledningarna till att det är svårt med så kallad infärgning för lärare i gymnasiegemensamma ämnen.

Rektorn uppger vidare att de planerat att se över skolans organisation till nästa läsår, då de kommer att ha bättre förutsättningar, dels genom att skolan får tillbaka de lokaler som de tidigare varit uthyrda, och dels genom att det kommer att ske en omorganisation gällande rektors ledarskap

2017-05-02

15 (15)

Dnr 40-2016:202

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **19 april 2018** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits eller planerats utifrån de utvecklingsområden som myndigheten identifierat.

Huvudmannen ska dessförinnan, inom två månader från beslutet 1 september 2017, inkomma med en uppföljningsbar planering av hur man avser att arbeta för att förbättra de områden som Skolinspektionen identifierat som utvecklingsområden. Denna planering bör innehålla information om tydliga avstämningspunkter under arbetets gång.

Redogörelserna skickas till Skolinspektionen, Karin Nilsson Box 3177,903 04 Umeå per post eller per e-post, karin.nilsson2@skolinspektionen.se samt skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 40-2016:202) i de handlingar som sänds in.

I ärendets slutliga handläggning har Ulf Pantzare och juristen Ingegärd Hilborn deltagit

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren
Enhetschef

Karin Nilsson
Utredare

Bilagor

Bilaga 1 Författningsstöd